

WONCA/SIMG-Congres

13-17 juni 1993

Prelude

Tijdens bestuursvergaderingen van de internationale huisartsenorganisaties, WONCA (wereldorganisatie) en SIMG (Europese federatie van wetenschappelijke huisartsverenigingen) in 1988, werd duidelijk dat beiden aan Nederland, cq aan het NHG, vroegen om in 1992 of 1993 een internationaal huisartscongres te organiseren.

Op 2 februari 1989 besloot het Dagelijks Bestuur van het Genootschap deze verzoeken te honoreren. Indien mogelijk zou met beide organisaties in zee worden gegaan. Redenen daartoe waren: het draagvlak voor een internationaal congres zou groter worden bij participatie van beide verenigingen; bovendien zou het samenwerken het samengaan van WONCA en SIMG in de toekomst bevorderen. Tijdens het WONCA-congres in Jeruzalem in 1989, werd een en ander definitief beklonken. Een coördinerend comité werd samengesteld waarin WONCA, SIMG en NHG vertegenwoordigd waren. Het congres zou in juni 1993 in Nederland plaats vinden.

Vorbereidingsfase

In 1990 werd met de voorbereidingen begonnen. Een wetenschappelijke commissie werd samengesteld. Bij de keuze van het centrale congressthema speelde tevens een rol dat het standaardenbeleid van het NHG internationaal bekendheid had verworven en een voorbeeldfunctie vervulde. Ook bij het wetenschappelijk onderzoek, de structurering van de beroepsopleiding, de ontwikkeling van een nascholingsstructuur, de introductie van toetsing en bij het denken over recertificatiesystemen loopt Nederland voorop in Europa.

Als congressthema werd daarom gekozen: 'Quality of Care'.

Dit thema werd uitgewerkt in vier aandachtsgebieden voor de opeenvolgende congresdagen:

- hoe worden kwaliteitsrichtlijnen ontwikkeld?
- hoe moet men kwaliteit meten?
- hoe bevordert men kwaliteit?
- welke randvoorwaarden heeft men hiervoor nodig?

Bij de invulling van het congres moest worden voorkomen dat het een demonstratie werd van 'hoe goed wij het in Nederland voor elkaar hebben met de huisartsgeneeskunde' want weliswaar heeft in Nederland de huisartsgeneeskunde een voorspoedige ontwikkeling doorge-

maakt, maar van veel landen valt ook nog veel te leren. Daarom werden procedures afgesproken die een evenwichtige presentatie van bijdragen uit het buitenland en vanuit Nederland moesten bevorderen.

Op het WONCA Europe Congress in 1990 in Barcelona, had de zogenoemde 'First Announcement' van het congres plaats. Dit was tevens de start van de promotiecampagne van het congres in het buitenland.

Op het WONCA Wereldcongres in Vancouver in mei 1992 werden alle registers van de promotiemachine opengetrokken. Gezien de deelname van ruim 200 Noord Amerikanen aan het congres, een succesvolle actie.

De 'call for abstracts', in het voorjaar van 1992 verzonden, leidde tot een groot aantal inzendingen. Na sluiting van de inzendingstermijn werden alle abstracts gesorteerd en gelezen door de verschillende subcommissies. In december trok de Wetenschappelijke Commissie zich een weekend terug in 'De Leeuwenhorst' voor een eindselectie van alle abstracts, en de definitieve samenstelling van het programma. Na dat weekend hadden een kleine 1000 voordrachten en posters een definitieve plaats gekregen.

De Wetenschappelijke Commissie, in overleg met andere deskundigen, had intussen ook negen keynote speakers uitgenodigd voor de vier plenaire sessie in het ochtendprogramma. Inmiddels gingen de congres-promotieactiviteiten in binnen- en buitenland onverminderd voort. Zo werden er bijvoorbeeld duizenden preliminary programs verzonden. Uiteindelijk waren er 1700 geregistreerde congresdeelnemers, 750 Nederlanders en 950 buitenlanders.

Het congres

Op zondagavond 13 juni vond de feestelijke opening van het congres plaats in het Congresgebouw in Den Haag. Na een wervend openingsballet van een multiraciaal/multinationaal kinderballet uit Amsterdam, volgden welkomtspeeches door de voorzitters van de organiserende verenigingen; F. König, NHG;

L. Newman, WONCA Europa en E. Hesse, SIMG. Prof.dr. A.J. Dunning was als gastspreker uitgenodigd en hield een medisch cultuurhistorische beschouwing over de naar zijn mening nieuwe periode die was ingetreden in de voorziening gezondheidszorg.

Volgens de traditie van deze internationale congressen, werd tijdens het informele gedeelte een culturele prestatie verwacht. Bijvoorbeeld een optreden van het internationale dok-

tersorkest. Wij hebben deze wens gerespecteerd, doch op eigen wijze ingevuld door het muzikale clownsduo Mini & Maxi te laten optreden. Dit werd een groot succes en vormde de ideale overgang naar een feestelijk samenzijn, waarbij oude bekenden elkaar ontmoetten en nieuwe relaties werden aangeknoopt.

Op maandagmorgen vond de opening plaats van het wetenschappelijk gedeelte van het congres, met een drietal voordrachten. Koningin Beatrix woonde dit gedeelte van het congres bij. Tijdens de koffiepauze bezocht ze de Modelpraktijk die was ingericht in het congresgebouw. Ze ontmoette daar de bestuursleden van de internationale organen en de inleiders van die morgen. Ze sprak ook met Nederlandse en buitenlandse congresdeelnemers. In de NHG-stand nam zij het eerste exemplaar van het NHG-Standaardenboek in ontvangst, uit handen van de NHG-voorzitter. Daarbij sprak ze haar waardering uit voor de Nederlandse huisarts en zijn inzet en de betrokkenheid bij de gezondheidszorg in ons land.

Later op de maandag woonde staatssecretaris Simons een deel van het symposium bij dat door de EQuIP (European Working Party on Quality in Family Practice) was georganiseerd over de kwaliteit van de huisartsenzorg in Europa. Hij hield daarbij een toespraak, waarbij hij het kwaliteitsbeleid binnen de Nederlandse huisartsgeneeskunde prees en ten voorbeeld stelde aan andere medische beroepsgroepen.

Het programma op de vier congresdagen verliep volgens een vast patroon. Tijdens de plenaire sessies werden inleidingen gehouden door twee of drie keynotespeakers over het dagthema. Daarna werden in twee parallelprogramma's voordrachten gehouden die aansloten bij het dagthema. Daarnaast vond dagelijks een serie voordrachten plaats onder de titel: free standing papers. Dagelijks werden over een tiental onderwerpen symposia gehouden, waarbij het sprekerspanel altijd internationaal was samengesteld. Door de wetenschappelijke commissie was als voorwaarde gesteld dat minstens drie landen een bijdrage moesten leveren, om een symposiumvoorstel geaccepteerd te krijgen. Voorafgaande aan het congres leidde dit al tot een intensivering van internationale contacten. Aan de voortzetting daarvan, ook na het congres, heeft deze werkwijze zeker bijgedragen.

De symposia handelden over diagnostiek en therapeutische mogelijkheden, maar ook over methoden van nascholing en aspecten van de beroepsopleiding in de diverse landen, of over

huisarts-patiënt communicatie. Om een indruk te geven volgt hier een aantal titels in bonte volgorde: dementie; diagnostische tests en hoe daarop te bezuinigen; facilitators; astma en CARA; HIV en AIDS; vaginale klachten; psychiatrie; lage ruggijn; vrouwengezondheidszorg; de taken van de praktijkassistenten; morbiditeitsregistraties; voorschrijfgedrag; clinical assessment; otitis media en antibioticagebruik; EHBO; chronische ziekten; preventie. De Nederlandse Vereniging van Achterwachten organiseerde een symposium over de positie van de achterwacht. De WVVH, (de Wetenschappelijke Vereniging van Vlaamse Huisartsen), organiseerde een symposium over de preventie van kanker.

Voordrachten en demonstraties op het terrein van automatisering in de huisartsenpraktijk toonden de state-of-the-art op dit gebied. Het symposium 'Editors and Authors' van vijf hoofdredacteuren van internationale huisartsgeneeskundige tijdschriften trok zeer veel belangstellenden vooral onder de jonge onderzoekers. Daarnaast waren er workshops georganiseerd door coördinatoren van symposia om een diepgaande discussie en soms oefeningen mogelijk te maken. Ook losse workshops, bijvoorbeeld: de Balintgroep; hoe maak je standdaarden? en kritisch lezen van wetenschappelijke publikties, werden druk bezocht, soms waren meerdere herhalingen nodig door de grote belangstelling. Deze laatste werd door de NHG-Commissie WO georganiseerd, de eerste twee werden verzorgd door afdelingen van het NHG-bureau georganiseerd. Op vele punten werden vaardigheidstrainingen door de leden van de Commissie Praktijkvoering georganiseerd, zoals men op het jaarlijkse NHG-congres gewend is. Zo waren er demonstraties over proctologie, kleine chirurgie, reanimatie, inbrengen van IUD's, scleroseren van varices.

De internationale huisartsen-organisaties, werkgroepen en samenwerkingsverbanden, presenteerden zich op het congres met symposia of workshops, zoals EURACT (onderwijs en beroepsopleiding), EGPRW (onderzoek), EQUIP (kwaliteit), ERGHO (health outcome onderzoek), ICPC Classificatie Committee WONCA, WONCA Research Committee (Functional Status). De meeste van deze organisaties hadden voorafgaand aan het congres hun eigen vergaderingen gehouden op 'De Leeuwenhorst'.

De Commissie Praktijkvoering van het NHG had opnieuw de Modelpraktijk laten inrichten, zoals op het NHG-congres 1989 over praktijk-

Geachte huisartsen,

Dit nummer van *Huisarts en Wetenschap* bevat een verslag van het WONCA/SIMG-congres 'Quality of care' dat afgelopen zomer plaatsvond in Den Haag. Tijdens en na het congres heeft het NHG veel, zo niet heel veel lovende woorden ontvangen. Vooral de uitstraling die dit congres heeft gehad op het buitenland is enorm geweest en heeft ons verrast. Zo wij het nog niet wisten, heeft dit congres nog eens bevestigd dat wij in Nederland zuinig moeten zijn op het fenomeen huisarts en diens positie in het gezondheidszorgbestel. De poortwachtersfunctie en inschrijving op naam zijn voor ons bijna doodgewone zaken, maar buitenlandse collegae bekijken het Nederlands systeem niet zonder jaloezie.

De organisatie van dit congres lag in handen van het NHG. Het NHG-bureau heeft daar ervaring mee, maar speciaal dit succesvolle internationale congres was nooit tot stand gekomen

zonder de medewerking van honderden huisarts-vrijwilligers. Hun activiteiten waren voor congresgangers vaak minder zichtbaar maar niet minder wezenlijk. Ik denk daarbij allereerst aan de leden van de wetenschappelijke commissie. Maar ook aan allen die hebben meegewerkt aan het geven van vaardigheidstrainingen, de modelpraktijk, het bieden van logies, het openstellen van de praktijk, de voordrachten, de scholarships voor Oosteuropese collegae, de promotie, de sponsoring, de vele entr'actes etc etc. Een deel van hen heeft het NHG-bestuur een maand na het congres tijdens een informele meeting persoonlijk kunnen bedanken. Niet iedereen kon daarbij aanwezig zijn. Om die reden wil ik dit nu, aan het eind van het jaar, alsnog schriftelijk doen. En ik kan u verzekeren: de naweeën van het WONCA/SIMG congres zullen nog jaren merkbaar blijven. U zult het ongetwijfeld nog gaan merken.

Frans J.M. König,
voorzitter NHG-Bestuur

voering. Getoond werden inrichtingselementen, geautomatiseerde praktijkadministraties, instrumentarium, praktijkdocumentatie etc. De Modelpraktijk trok veel belangstelling van buitenlandse collega's. Bij de gesprekken met de bezoekers realiseerden wij ons de relatieve luxe, waarin huisartsen in Nederland werken. Huisartsen in Zuid- en Oost Europa kunnen zich veel van wat wij als standaarduitrusting beschouwen niet veroorloven.

Een aantal symposia verdient speciale vermelding. Een viertal symposia was op initiatief van de congrescommissie georganiseerd over onderwerpen, die vanwege de typisch Nederlandse benadering, vanuit het buitenland altijd al speciale belangstelling genieten. Dit waren: anti-conceptie en abortusbeleid; verloskunde; drugsbeleid en euthanasie. De grote belangstelling voor deze symposia en de levendige gedachtenwisselingen die plaats hadden toonden dat met deze symposia een goede greep was gedaan.

Op woensdagmiddag had een symposium plaats over sexologie voor de huisarts. Vrien-

den van Jan Moors hadden het initiatief hertoe genomen om Jan, bij zijn afscheid als huisarts, te eren. Dit keer een panel van excellente Nederlandse sprekers, die aan internationaal publiek toonden, hoe de sexologie binnen de huisartsgeneeskunde in Nederland tot bloei is gekomen. De inzet van Jan Moors hierbij is algemeen bekend.

De congresdeelnemers vonden in hun congres-tas een uitgebreid programmaboek en een kleine handzame samenvatting voor een snelle oriëntatie over wat, waar, wanneer; een abstractsboek met een kleine duizend samenvattingen, een overzichtboekje van het NIVEL over de positie van de huisarts in de gezondheidszorgsystemen in Europa, een overzichtsbokje door de EQUIP gemaakt over kwaliteitssystemen; en een speciale congresuitgave van Huisarts en Wetenschap in het Engels. De Nederlandse deelnemers kregen het net verschenen boek 'NHG-Standaarden voor huisartsen', de buitenlandse deelnemers een cahier met vijf standaarden, die in het Duits, Engels en Frans waren vertaald.

Gastvrijheid en uitwisseling

Om de deelname te bevorderen van een zo groot mogelijk aantal deelnemers zijn enige projecten gerealiseerd namelijk:

Het scholarshipproject: Dit project beoogde het leveren van een bijdrage in de reis- verblijfs- en congreskosten van collega's uit de voormalige oostbloklanden. Door fondsen te werven, en een selectie van collega's die daarop reflecteerden, is het gelukt 70 collega's uit die landen te laten deelnemen aan het congres.

Op advies van de Wereldbank zijn de Oosteuropese landen op zoek naar nieuwe modellen voor de geneeskundige zorgverlening in de eerste lijn. Na het congres kunnen deze deelnemers beter voortgang maken met de noodzakelijke reorganisaties. Het scholarship-project zal een hoog rendement opleveren.

Het lodgingproject bemiddelde tussen Nederlandse gastgezinnen en buitenlandse collega's die (terecht) opzagen tegen de hoge hotelkosten. Ruim 150 huisartsen hebben gastvrijheid genoten in Nederlandse (artsen)gezinnen.

Het exchange project van de SIMG bemiddelde, evenals bij eerder Europese congressen, tussen die huisartsen die een collega in een ander Europees land willen bezoeken. Op basis van wederkerigheid worden ervaringen uitgewisseld door elkaars praktijken te bezoeken. Een vijftigtal matches is in Den Haag door dit project tot stand gebracht.

Praktijkbezoek. Vele huisartsen en samenwerkingsverbanden in Den Haag en ruime omstreken, hebben gelegenheid geboden aan buitenlandse collega's om hun praktijk te bezoeken en hen eventueel te observeren tijdens hun praktijkwerkzaamheden. 200 Buitenlandse collegae hebben, naar wij vernomen met groot enthousiasme van deze mogelijkheid in ruime mate gebruik gemaakt.

Naast het wetenschappelijke programma bood het sociale programma aan de partners van de congresgangers de mogelijkheden van excursies naar Nederlandse bezienswaardigheden.

Op dinsdagavond had in de kelder van het

Nederlands Congresgebouw de zogenoemde 'Dutch Party' plaats. Genoten werd van een buffet met oer-Nederlandse versnaperingen zoals maatjesharing en jenever. Met op de achtergrond een typisch Nederlands decor, compleet met sloten, windmolentjes en bruggen, danste het congres uitbundig op de muziek van de huisband van het NHG. Op woensdagavond was de officiële ontvangst in het Haags Gemeentemuseum waar het NHG-Bestuur zijn nationale en internationale gasten welkom heette. Hier werden ook de internationale prijzen uitgereikt.

De sluitingsceremonie op donderdag gaf een compilatie van hetgeen gepresenteerd was tijdens het congres, en tot besluit een vooruitblik op de volgende evenementen: 1994 WONCA/SIMG Congres in Estoril Portugal; 1995 WONCA wereld congres Hong Kong; 1996 WONCA/SIMG Congress Stockholm Zwen.

Evaluatie

Het WONCA/SIMG Congres heeft een grote inzet van mensen en middelen gevraagd. Het NHG-bureau heeft een grote inspanning geleverd. De vraag resteert, was dit alles de moeite waard? Zijn de aanvankelijke doelstellingen van het NHG bereikt? Deze waren: een internationaal wetenschappelijk congres te organiseren dat toonzettend is voor het niveau van een Europees huisartsencongres, en het bevorderen van het samengaan van WONCA en SIMG.

Wat betreft de eerste doelstelling. De reacties tijdens en na het congres leren ons dat de congresdeelnemers en de besturen van de huisartsenverenigingen uit andere Europese landen, zeer tevreden waren en lovende woorden hebben gesproken over het congres. Het congres werd ervaren als een geslaagde internationale uitwisseling die nog jaren zal naklinken en de huisartsgeneeskunde in de 'Europese ontwikkelingslanden op huisartsgeneeskundig gebied' sterk zal stimuleren. Tevens blijkt uit reacties dat in verschillende landen nieuwe activiteiten zijn gestart naar aanleiding van dit congres.

Wat betreft de samenwerking tussen WONCA en SIMG is er veel veranderd sedert 1988. De politieke situatie in Midden en Oost Europa is ingrijpend gewijzigd. Daarmee wisselde ook de taakstelling van de SIMG, die tot dan een brugfunctie heeft vervuld tussen de West- en Oost Europese huisartsgeneeskunde. De betrokkenheid van de bestuursleden van WONCA en SIMG bij de congresorganisatie, heeft ook anderszins het denken over de samenwerking gefaciliteerd. Voorafgaand aan het congres in Den Haag heeft op 'De Leeuwenhorst' opnieuw een uitgebreid overleg plaats gehad van alle betrokken Europese organisaties. Niet alleen WONCA en SIMG en de daarbij aangesloten nationale huisartsen verenigingen namen daaraan deel, maar ook EURACT, EGPRW, EQuiP en verschillende andere instellingen. Daar werd besloten tot de oprichting van 'The European Society of General Practice', en werden afspraken gemaakt over de voortgang van een fusie-proces. De genoemde Society zal in de toekomst functioneren als de Europese afdeling van de (wereld)WONCA.

Samenvattend mag gesteld worden: ja, alle gedane inspanningen zijn de moeite waard geweest. De uitwisseling van kennis en ervaringen op onderzoeksgebied in de huisartsgeneeskunde in Europa heeft een grote stap voorwaarts gemaakt. Er zijn vele nieuwe contacten dwars over Europa tot stand gekomen. Het niveau van het congres, blijkt nu al trendsetend te zijn, afgelezen aan de gevraagde adviezen en de overgenomen werkwijzen. In Europa zullen SIMG en WONCA fuseren waardoor er een nieuwe Europese structuur komt. Nederland, c.q. het NHG, heeft aan dit alles belangrijke bijdragen geleverd.

Velen richten nu hun blik op de toekomst en naar het volgende 'meeting point for general practice in Europe', het WONCA/SIMG Congres dat van 25-28 mei 1994 in Estoril (Portugal) plaats heeft.

J.D. Mulder,
voorzitter Wetenschappelijke Commissie
A.J.B.I. Sips,
voorzitter Promotie Commissie